

quæ raris extollitur Montibus, & quem inter duos præcipuum exhibet is minime ratus, situm est perjucundo, & belli togeque ornamentis quibus a nobilissimo viro Henrico Rantzovio decoratur, admodum celebris, inter Lubecam & Hamburgum urbes nobiles. Arcem tam antiquitate, quam primo conditore illustrem sibi impositam, & ad radices Opidum adjunctum habet. Silvæ hic frequentes, quibus pæne tota implicita ac referta, *Silva.* imprimis Dithmarsia. In his *Borcholt, Burgholt, Alverdorpenholt, Rejenwalde* ac complures aliæ. Habuerunt autem Holsati 48 viros totius terræ Præsides, ad hos ex singulis parochiis appellatio devolvebatur. Hi judicium exercebant. Subactis autem illis cum jam divisi sint in duas partes, in singulis præcipui eliguntur ex Incolis ejus terræ viri xii una cum Præfecto, qui plerumque est Doctor sive Licentiatus juris. Hi omnes honesta habent salaria à Principibus, additurque illis scriba, nec non inspector sive Præses ex nobilitate Holsatica. Horum alter ex parte Regia plerumque est Præfectus Steinburgensis, alter vero ex parte Ducis Adolphi, est Præfectus Gottorpiensis. Subditis tamen libera conceditur appellatio ad Principes & Senatores utriusque Ducatus, tam Slesvicensis, quam Holsatensis, sed non ulterius. Habuerunt antea jus scriptum, quod paullulum jam mutatum est, & secundum jus commune reformatum, compilatumque ab Henrico Rantzovio Vicario Regio, Sigefrido Rantzovio, *Leges & Instituta.* domino quondam in Nienhus, D. Adamo Trazigero & D. Erasmo Kirselemio, secundum quod jus omnes causæ deciduntur & pænæ delictorum irrogantur.

Holsatia habet quatuor ordines, Nobilium, Ecclesiasticorum, Civium & Rusticorum, quorum duo sunt genera. Aliqui enim possident bona propria, hereditaria ac libera. Alii vero bona conductitia censui aliisque exactionibus & servitiis obnoxia. Nobiles habent arces ac prædia sua cum pleno dominio majore ac minore, cum venationibus, piscationibus & aucupiiis, quæ maxima ex parte sunt allodialia & hereditaria. Nonnulla sunt feudalia tam masculina, quam fœminina. Familias non habet ultra 24, quarum nomina in Holsatica chorographia recensentur, ex qua excerpti possunt, sed in singulis multi ex eadem stirpe progeniti existunt, *Familia nobilis, res.* ut Rantzoviorum fere hoc tempore sunt centum & quinquaginta castra, ac varias possessiones obtinent. Inveniuntur etiam Alefeldiorum & Povvischiorum fere totidem. Habet Holsatia Episcopatum unum, videlicet *Lubecensem.* Hamburgensis enim Episcopatus Bremensi subiectus est. Nobilium lites dijudicantur a Senatu Ducatum iudicio, præsidentibus plerumque Principibus, ut privilegiis ipsorum cautum est. Ab ordine Senatorio interposita idonea cautione appellare licet ad Cameram Imperialem. Cives gaudent propriis privilegiis ac utuntur iure Romano sive etiam Lubecensi. Subditi a sententiis quas Senatus Civitatum tulit, appellare possunt ad quatuor Civitates iudicio peculiari exercendo destinatas. Ab his permittitur ipsis appellatio ad Principes & Senatores Holsatiæ, ac ulterius etiam ad iudicium cameræ Imperialis, ita tamen ut cautio idonea præcedat. Rusticorum causæ ventilantur per eorum causidicos sub dio in patentibus campis. Adfuntque ejusdem loci viri nobiles una cum Præfectis ac duobus assessoribus, veluti testibus. Ibi in medium prodeunt, qui contra alios litem se habere existimant, auditisque & cognitis partis utriusque actionibus defensionibusque, conventus universus rusticorum è consilio exire jubetur. Expensis ibi diligenter controversiis in confessum redeunt vocatisque litigatoribus de iure pronuntiant.